

ውሳኔ ቁጥር 1325 (2000)

በጸጥታው ምክር ቤት 4213ኛ ስብሰባ፤ በአክቶብር 31/2000 የጸደቀ

የጸጥታው ምክር ቤት፤ የኦገስት 25/1999 ቁ. 1261፤ የ17 ሴፕቴምበር 1999 ቁ. 1265፤ የ19 ኤፕሪል 2000 ቁ. 1296 እና የ11 ኦገስት 2000 ቁ. 1314 ውሳኔዎችን፤ እንዲሁም አግባብነት ያላቸውን የፕሬዚዳንቱን መግለጫዎች በማስታወስ፤ በተጨማሪም ፕሬዚዳንቱ በተባበሩት መንግስታት የሴቶች መብቶችና ዓለምአቀፍ ሰላም፣ በዓለም ዓቀፍ የሴቶች ቀን ማርች 8/2000 (ክፍል/6816) የሰጡትን ጋዜጣዊ መግለጫ በማገናዘብ፤

እንዲሁም የቤጂንግን መግለጫና ተግባራዊ መመሪያ (A/52/231) ከዚህም ጋር «ሴቶች በ2000 ዓ.ም.፣ የጾታ ዕኩልነት፣ ልማትና ሰላም ለ21ኛው መቶ ዘመን» በሚል ርዕስ የ23ኛው የተባበሩት መንግስታት ልዩ ስብሰባ ውጤቶች በሆኑት ሰነዶች የተጠቃለለውን መግለጫ በማገናዘብ፤

የተባበሩት መንግስታትን መሠረታዊ ሕግ መመሪያዎችና ደንቦች፣ እንዲሁም የጸጥታው ምክር ቤት ሕገመሠረት ለዓለም ዓቀፍ ሰላምና ጸጥታ ጥበቃ ያለበትን ተቀዳሚ ኃላፊነት በማስተዋል፤

ከጦርነት ግጭቶች ተፅዕኖ የተነሣ ይበልጥ የሚጠቁ ሲቪሎች በተለይም ሴቶችና ሕፃናት መሆናቸውንና የጦረኞቹ ጥቃትም የሚያነጣጥርባቸው ሰደተኞችንና ተፈናቃዮችንም ጭምር እንደሆነ፣ ስጋቱን በመግለጽ፤ የዚህም ውጤት በዓለም አቀፍ ሰላምና ዕርቅ ላይ የሚኖረውን መጥፎ ተፅዕኖ በመገንዘብ፤

ግጭቶችን ለመግታትና ለማስወገድ፤ በሰላም ገንባታው ሐደት ሴቶችም ያላቸውን ከፍተኛ ሚና፤ እንዲሁም የነሱ አኩሪ ተካፋይነትና ሙሉ ተሳትፎ፤ ዓለም አቀፍ ሰላምንና ጸጥታን ለመጠበቅና ለመገንባት እንደሚጠቅምና ግጭቶችን ለመግታትና ለማስወገድ ያላቸውንም ሚና የማላደግ አስፈላጊነትን በድጋሚ በማረጋገጥ፤

በግጭቶች ጊዜና ከዚያም በኋላ፤ የሴቶችንና ልጃገረዶችን ልዩ ችግሮች የሚያስወግዱትን ዓለምዓቀፍ የበጎ አድራጎትና የሰብአዊ መብቶችን ሕግ ሙሉ በሙሉ በሥራ ላይ የማዋልን አስፈላጊነት፤ በድጋሚ ለማረጋገጥ፤

የፈንጅ ጠረጋና የፈንጅ ጥንቃቄ ዕቅዶች የሴቶችና የልጃገረዶችን ልዩ ችግሮች እንደሚመለከቱና ለሚመለከታቸው ሁሉ አሳሳቢነቱን አጠንክሮ ለማስገንዘብ፤

አጣጣሪው የሰላም ጥበቃ ጥረት ዕቅድ፣ በጾታ አንጻር እንዲቀየሩና ወዲያውም ለጾታ ቅድሚያ የሚሰጠው የዊንድ ህክ አዋጅና ለጾታ ተሳትፎ ትኩረት የሰጠውን ዘርፈ ብዙውን የናሚቢያ የሰላም ድጋፍን የእንቅስቃሴ ዕቅድ (5/2000/693) በመቀበል፤

በፕሬዚዳንቱ መግለጫ የተጠቀመውንና በፕሬስ መግለጫቸው መጋቢት 8/2000 የተጠቃለለውን፣ ለሁሉም የሰላም አስከባሪ ኃይሎች በሚዘጋጅ ልዩ ሥልጠና፣ በጦርነት ጊዜ የሴቶችንና ሕፃናትን ችግሮች ለማስወገድ ለተጠቀሰው የሰላምና ሰብአዊ መብት ሕግ ትኩረት እንዲሰጥ ያስተላለፉትን ማሳሰቢያ እንደገና በማጤን፤

ወታደራዊ ግጭት በሴቶችና በልጃገረዶች ላይ ያለውን ተፅዕኖ ተረድቶ፣ እነርሱን መጠበቅና ዋስትና እንዲኖራቸውም ተግባራዊ ድርጅቶችን አሟልቶ በሰላሙ ጥረት ሙሉ በሙሉ እንዲሳተፉ ማድረግ፤ ዓለምአቀፍ ሰላምንና ጸጥታን ለመጠበቅና ለማጎልበት ከፍተኛ አስተዋፅኦ እንዳለው በመረዳት፤

ወታደራዊ ግጭት (ጦርነት) በሴቶችና በልጃገረዶች ላይ ስላለው ተፅዕኖ አኃዛዊ ዘገባን የማጠናከርን አስፈላጊነት በመገንዘብ፤

1. ግጭቶችን ለመከላከል፣ በጥንቃቄ ለመምራትና መፍትሔ ለመፈለግ፣ በብሔራዊ አህጉራዊና ዓለምአቀፍ ድርጅቶችና ዝግጅቶች በሚደረገው የውሳኔ አሰጣጥ እንቅስቃሴ ሁሉ፣ የሴቶች ውክልና እንዲጨምር አባል መንግሥታትን ያሳስባል፤
2. ዋና ፀሐፊው፣ የታለመውን ተግባራዊ ዕቅዳቸውን (A/49/587) በሥራ እንዲተረጎሙና በግጭት ማስወገድና በሰላም አፈጻጸሙ ውሳኔ ደረጃም ሴቶች የበለጠ እንዲሳተፉ ያስተላለፉትን ጥሪ ያበረታታል፤
3. ዋና ፀሐፊው፣ እሳቸውን በመወከል ሥራ እንዲያስፈጽሙ ብዙ ሴቶችን በተወካይነትና በጉዳይ ፈሃሚነት እንዲሾሙ አደራ እያለ፣ ለዚህም ጉዳይ አባል መንግሥታት ዕጩዎችን ለዋና ጸሐፊው እንዲያቀርቡና በዘወትሩ የተሟላ ማዕከላዊ ማስታወቂያ ውስጥ እንዲካተት ጥሪውን ያስተላልፋል፤
4. ዋና ጸሐፊው፣ በተባበሩት መንግሥታት ኃላፊነት ከውጭ በሚከናወኑ ሥራዎች፣ በተለይም በወታደራዊ ተመልካችነት፣ በሲቪል ፖሊስና በሰብአዊ መብትና በጎ አድራጎት ሠራተኛነት፣ የሴቶችን ሚናና አስተዋፅኦ እንዲያስፋፉ እንደገና ይማጠናል፤
5. ዋና ፀሐፊው በሰላም ጥበቃው ጥረቶች ጾታዊ ተሳትፎን እንዲያቀናጁ ፍላጎቱን ይገልጻል። እመቺ በሆነበትም ሁሉ፣ የውጭ ተልዕኮዎች ጾታን ያቀፉ እንዲሆኑ ያበረታታል።
6. በሴቶች መብቶችና ልዩ ችግሮች ማስወገዱ ሥልጠና፣ እንዲሁም በሁሉም የሰላም ጥበቃውና የሰላም ግንባታውን ሥራ በተመለከተ፣ የሴቶችን ተሳትፎ ጠቃሚነት በማጎላት፣ ዋና ጸሐፊው ለአባል መንግሥታት የሥልጠና መመሪያዎችንና አጋዥ ጸሐፊዎችን እንዲያሟሉላቸው

ይጠይቃል። እንዲሁም እነዚህን አመለካከቶችና የHIV/AIDS ጥንቃቄ ሥልጠናን ለዘመቻው በሚዘጋጁ ወታደራዊና የሲቪል ፖሊስ ሠራተኞች፣ ቡድኖች የሥልጠና ፕሮግራም እንዲጠቃለሉ አባል አገሮችን ይጋብዛል። የሰላም ጥበቃው ሲቪል ሠራተኞችም ተመሳሳይ ሥልጠና ማግኘታቸውን እንዲያረጋግጡ በተጨማሪ ይጠይቃል።

7. በአስፈላጊው የተራድኦ መዋጮና ዕቅድ የሚከናወኑትን፣ ማለትም የተባበሩት ምንግሥታት ተራድኦ ለሴቶች፣ የተባበሩት መንግሥታት የሕፃናት ተራድኦ፣ እንዲሁም በተባበሩት መንግሥታት ከፍተኛ የሰደተኞች ተጠሪ (ኮሚሽን) ጽ/ቤትና ከሌሎችም ጠቃሚ አካላት በጋራ ከሚሰጡት አገልግሎቶች ጋር፣ በሴቶች የጾታ ችግር ለሚያተኩሩ ሥልጠናዎች፣ አባል መንግሥታት፣ በበጎ ፈቃድ፣ የገንዘብ፣ የቁሳቁስና የሙያ ሰርዳታቸውን እንዲያሳድጉ ይማጸናል።

8. በጉዳዩ የሚያገባቸው ሁሉ የሰላም ስምምነትን ሲደራደሩም ሆነ ተገባራዊ ሲያደርጉ፣ በጾታ ላይ ያተኮረ መፍትሔና የጋራ ተራድኦም እንዲኖረው እንዲጥሩ ጥሪውን ያስተላልፋል።

ሀ. ሰደተኞች ወደ ሀገራቸው ሲመለሱ፣ እንደገና ሲሠፍሩ፣ ተመልሶ ለመቋቋምና ለመረጋጋት፣ ከጦርነት በኋላም ስለሚኖረው መልሶ የመገንባት ሥራ፣ የሴቶችንና ልጃገረዶችን ልዩ ችግሮች የመገንዘብ አስፈላጊነትን፤

ለ. የሴቶችን የአካባቢ የሰላም ዕቅድና ለግጭትም ስለሚያቀርቡት ሀገራዊ መፍትሔ የድጋፍ እርምጃዎች፤

ሐ. ሴቶችንና የልጃገረዶችን ለመከላከልና ሰብአዊ መብታቸውንም ለማስከበር ዋስትና የሚሰጡትን፣ በተለይም ከሕግ መንግሥት፣ ከምርጫ አፈፃፀም፣ ከፖሊሲና ከፍርድ ጋር ያላቸውን ቁርኝት፤

9. ወታደራዊ ግጭቱ ለሚመለከታቸው ሁሉ፣ ሴቶችና ልጃገረዶችን የሚመለከተውን ዓለምዓቀፍ ሕግ ሙሉ በሙሉ እንዲያከብሩ ጥሪውን ያስተላልፋል። ያልቁንም ሲቪሎች እንደመሆናቸው በተለይ እነርሱን የሚመለከቱትን ግዴታዎች፣ በጀኔቫው የ1951 ስምምነት የተጠቃለሉትን እና የ1977ትን ተጨማሪ ስምምነት (ፕሮቶኮል) ስለሰደተኞች የተደረገውን የ1951 ስምምነት፣ ከዚያም የተከተለውን የ1967 ስምምነት፣ በ1979 የተላለፈውን ማንኛውንም ዓይነት በሴቶች ላይ የሚፈፀም ልዩነትን ለማጥፋት የተላለፈውን ስምምነት፣ ተለዋጫነትም የ1999 ፕሮቶኮል (ስምምነት)፣ እንዲሁም የተባበሩት መንግሥታት ስለ ሕፃናት መብት ያሳለፈውን የ1989 ስምምነትና ሁለቱን አማራጭ የሚይ 25/2000 ፕሮቶኮሎች (ስምምነቶች) እንዲከበሩ፣ በተጨማሪም ዓለም አቀፍን የሮም የወንጀል ፍርድ ቤት ድንጋጌን አንቀጾች ልብ እንዲሉ ያሳስባል።

10. ለጦርነቱ ተካፋዮች ሁሉ፣ በጾታ ላይ ከተመሠረተ ጥቃት፣ ሴቶችን ለመከላከል ልዩ ሰርዳታ እንዲወሰዱ፣ በተለይም በጦርነት ጊዜ ከሚፈጸሙ ከብረ ንጽሕናን መግሥጥና ሌላውንም ዓይነት የወሲብ ድፍረትና ጥቃቶችን እንዲከላከሉ ጥሪውን ያስተላልፋል።

11. ማንአለብኝነትን (ማን ይቀጣኛልን) ማጥፋትና የዘር ማጥፋት፣ የሰብአዊነት፣ በሴቶችና በልጃገረዶች ላይ የሚፈጸሙ የወሲብና ሌሎች ጥቃቶችን ጨምሮ፣ የጦርነት ወንጀሎች ተጠያቂዎችን ለፍርድ ማቅረብ፣ የሁሉም መንግሥታት ኃላፊነት መሆኑን አጥብቆ ያስገነዝባል። በዚህም አንፃር እነዚህ ወንጀሎች በሰብአዊ መብት ድንጋጌዎች በሚከሰቱበት አንቀጽ ሁሉ ማስወገድ እንደሚያስፈልግ ያተኮርበታል።

12. ሁሉም የጦርነቱ ተካፋይ ወገኖች፣ የበጎ አድራጎችና የሲቪል መሠረታዊ ሕጎችን፣ የሰደተኛ መጠለያዎችንና ሠፈራዎችን፣ በተለይም በሴቶችና ልጃገረዶች ችግሮች ላይ እንዲያተኩሩና ዕቅዳቸውንም ጭምር እንዲያከብሩ ጥሪውን ያስተላልፋል። በቁጥር 1208 (1998 የቪዎቦር 1998 እና በቁጥር 1296/2000 ኤፕሪል 2000 ያሳለፈውን ውሳኔም እንደገና ያሳስባል።

13. ትጥቅን ለማስፈታት፣ ሠራዊቱን ለመበተንና በሕብረተሰቡ ለማዋሐድ፣ ዕቅድ በማውጣት የሚሳተፉትን ሁሉ፣ ተዋጊዎች የነበሩትን የሴቶችንና የወንዶችን የተለየ ችግሮች እንዲያጤኑና በነርሱ ኃላፊነት የሚተዳደሩትንም ወገኖች ችግሮች ከግምት ውስጥ እንዲያስገቡ ያበረታታል።

14. በተባበሩት መንግሥታት መሠረታዊ ስነ ስርዓት አንቀጽ 41 መሠረት፣ እርምጃ በሚወሰድበት ጊዜ፣ በሲቪል ሕብረተሰብ ላይ ወሳኝ ኃይል እንደሚኖራቸው በሚገባ ለመመልከት፣ የሴቶችና የልጃገረዶች ችግሮችንም በማጠቃለያ ተስማሚውን የበጎ አድራጎት ልዩ ይዘታ (አማራጭ) ለማገናኘት ዝግጁነቱን ያረጋግጣል።

15. የጸጥታው ምክር ቤት ተልዕኮዎች ከብሔራዊና ዓለምቀፋፋዊ የሴቶች ቡድኖች ጋር በመወያየት፣ ለጾታና ለሴቶች መብቶች ትኩረትን እንደሚሰጡ ያለውን በጎ ፈቃድ ይገልጻል።

16. ዋና ጸሐፊው፣ ጦርነት በሴቶችና በልጃገረዶች ላይ ስላለው ተፅዕኖ፣ ሴቶች በሰላም ግንባታው ስላላቸው ሚና፣ ስለሰላማዊ አፈጻጸምና ግጭትን ማስወገድ ረገድ ጾታን በሚመለከት ጥናት ማካሄድ እንዳለባቸው ይጋብዛል። በተጨማሪም የዚህን ጥናት ሪፖርት ለጸጥታው ምክር ቤት እንዲያቀርቡና የተባበሩት መንግሥታት አባል መንግሥታትም እንዲያገኙት እንዲያደርጉ ይጋብዛል።

17. ለጸጥታው ምክር ቤት የሚያቀርቡት ሪፖርት፣ ምንጊዜም ለጾታ ቅድሚያ የሰጠና፣ በሰላም ተልዕኮዎቹም ሴቶችንና ልጃገረዶችን የሚመለከቱ ሌሎች ጉዳዮችን ሁሉ በተገባው መንገድ፣ እንዲያጠቃልሉ ዋና ጸሐፊውን ይጠይቃል።

18. የጸጥታው ምክር ቤት በጉዳዩ በሙሉ ልብ ጸንቶ ለመቆየት እያወላውልም። (ቁርጠኛ ነው።)